

ingediend op **1340** (2021-2022) – Nr. 5
13 juli 2022 (2021-2022)

Tekst aangenomen door de plenaire vergadering

van het voorstel van resolutie

van Karl Vanlouwe, Orry Van de Wauwer, Bart Tommelein,
Joris Nachtergaele, Karin Brouwers en Maarten De Veuster

over het openen van de politieke dialoog
met de Europese Commissie
over het onderzoek naar oorlogsmisdaden, misdaden
tegen de menselijkheid, genocide en daarmee
verband houdende strafbare feiten in Oekraïne

Documenten in het dossier:

- 1340** (2021-2022) – Nr. 1: Voorstel van resolutie
- Nr. 2: Amendement
- Nr. 3: Verslag
- Nr. 4: Amendementen

Het Vlaams Parlement,

- gelet op:
 - 1° het Handvest van de Verenigde Naties (VN) en de beginselen van internationaal recht;
 - 2° het VN-Verdrag inzake de voorkoming en de bestraffing van genocide (het Genocideverdrag) van 9 december 1948 en de aanvullende protocollen erbij;
 - 3° de Verdragen van Genève van 1949 en de aanvullende protocollen erbij;
 - 4° het Memorandum van Minsk van 19 september 2014 en het pakket maatregelen ter uitvoering van de akkoorden van Minsk dat op 12 februari 2015 in Minsk werd overeengekomen en ondertekend, en in zijn geheel werd bekrachtigd bij resolutie 2202 (2015) van de VN-Veiligheidsraad van 17 februari 2015;
 - 5° het Statuut van Rome inzake het Internationaal Strafhof van 17 juli 1998 en de Kampala-amendementen van 2010 inzake de misdaad van agressie;
 - 6° de in het Handvest van het Tribunaal van Neurenberg en in de uitspraak van het Tribunaal erkende beginselen van internationaal recht (de beginselen van Neurenberg), die door de Commissie voor internationaal recht van de VN zijn ontwikkeld en die bepalen wat een oorlogsmisdaad is;
 - 7° resolutie 1820 van de VN-Veiligheidsraad, aangenomen op 19 juni 2008 met eenparigheid van stemmen;
 - 8° de resoluties van de Algemene Vergadering van de VN van 2 maart 2022 over de agressie tegen Oekraïne, en van 24 maart 2022 over de humanitaire gevolgen van de agressie tegen Oekraïne;
 - 9° de door de VN-Mensenrechtenraad op 4 maart 2022 aangenomen resolutie over de situatie van de mensenrechten in Oekraïne als gevolg van de Russische agressie, waarin de raad heeft besloten om een onafhankelijke internationale onderzoekscommissie in te stellen;
 - 10° de resolutie van de Parlementaire Vergadering van de Raad van Europa van 28 april 2022 over de agressie van de Russische Federatie tegen Oekraïne: aansprakelijkheid voor ernstige schendingen van het internationaal humanitair recht en andere internationale misdaden;
 - 11° de Verklaring van Versailles van 11 maart 2022;
 - 12° het verslag van de Organisatie voor Veiligheid en Samenwerking in Europa (OVSE) van 13 april 2022 over schendingen van het internationaal humanitair recht en de mensenrechten, oorlogsmisdaden en misdaden tegen de menselijkheid die sinds 24 februari 2022 in Oekraïne zijn begaan;
 - 13° de rapporten van Human Rights Watch over Oekraïne van 3 april en 21 april 2022, en de rapporten van Amnesty International van 6 mei en 13 juni 2022;
 - 14° de verklaringen van de voorzitter van de Europese Raad en van de voorzitter van de Europese Commissie waarbij in de krachtigste bewoordingen de Russische agressie en de flagrante schending van het internationaal recht werden veroordeeld;
 - 15° de oproep van de VN-Veiligheidsraad en de Noord-Atlantische Verdragsorganisatie (NAVO) om alle Russische aanvallen tegen Oekraïne meteen te stoppen;
 - 16° de afgekondigde sanctiepakketten door de Europese Unie (EU);
 - 17° de op 24 februari 2022 door het Vlaams Parlement unaniem aangenomen resolutie (*Parl. St.* VI.Parl. 2021-22, nr. 1167/2) over de veroordeling van de Russische inval in Oekraïne;
 - 18° de op 25 februari 2022 door de Senaat aangenomen resolutie betreffende de veroordeling van de Russische inval in Oekraïne;
 - 19° de op 17 maart 2022 door de Kamer van volksvertegenwoordigers aangenomen resolutie betreffende het veroordelen van de agressie van de Russische Federatie jegens Oekraïne;

- 20° de op 19 mei 2022 door het Europees Parlement aangenomen resolutie over de strijd tegen straffeloosheid met betrekking tot oorlogsmisdaden in Oekraïne (2022/2655(RSP));
 - 21° de op 19 mei 2022 door het Europees Parlement aangenomen wetgevingsresolutie over het voorstel voor een verordening van het Europees Parlement en de Raad tot wijziging van Verordening (EU) 2018/1727 van het Europees Parlement en de Raad, wat betreft het bij Eurojust verzamelen, bewaren en analyseren van bewijsmateriaal in verband met genocide, misdaden tegen de menselijkheid en oorlogsmisdaden;
 - 22° het rapport Conflict-related Sexual Violence van de Verenigde Naties, gepubliceerd op 29 maart 2022 (S/2022/272);
 - 23° het rapport An Independent Legal Analysis of the Russian Federation's Breaches of the Genocide Convention in Ukraine and the Duty to Prevent van het Newlines Institute for Strategy and Policy en The Raoul Wallenberg Center van mei 2022, waarin wordt geconcludeerd dat er in Oekraïne een ernstig risico op genocide bestaat en dat Rusland staatsverantwoordelijkheid draagt voor schendingen van het Genocideverdrag van 1948, en waarin de internationale gemeenschap wordt opgeroepen om op te treden;
- overwegende dat:
- 1° staten zich in internationale betrekkingen moeten onthouden van het dreigen met geweld of het gebruik van geweld tegen de territoriale integriteit of de politieke onafhankelijkheid van welke andere staat ook;
 - 2° alle betrokken partijen in een gewapend conflict te allen tijde de verplichtingen van het internationaal humanitair recht moeten naleven;
 - 3° er gegronde redenen zijn om aan te nemen dat de Russische Federatie en haar strijdkrachten in Oekraïne systematische en massale misdaden tegen menselijkheid en oorlogsmisdaden hebben gepleegd en nog steeds plegen in het kader van de huidige vijandelijkheden;
 - 4° de Russische strijdkrachten en pro-Russische groeperingen in deze illegale, niet-uitgelokte en ongerechtvaardigde oorlog van Rusland tegen Oekraïne sinds 24 februari 2022 willekeurige aanvallen uitvoeren tegen burgers en zich onder meer schuldig maken aan ontvoeringen, seksueel misbruik, buitengerechtigde executies en foltering, zowel in gebieden in Oekraïne die ze pas onlangs zijn binnengevallen als in al eerder bezette gebieden;
 - 5° duizenden mensen om het leven zijn gekomen of gewond zijn geraakt. Ongeveer 7,7 miljoen Oekraïense burgers zijn ontheemd in eigen land en bijna 6 miljoen Oekraïners zijn hun land ontvlucht. Daarnaast zouden 400.000 Oekraïense burgers onder dwang zijn gedeporteerd van Oekraïne naar de Russische Federatie, onder wie meer dan 200.000 kinderen. De Russische strijdkrachten en gelieerde groeperingen hebben herhaaldelijk de oprichting van humanitaire corridors verhinderd en hebben op die manier de evacuatie van de burgerbevolking uit de belegerde gebieden geblokkeerd of belemmerd;
 - 6° de Russische Federatie in de tijdelijk bezette gebieden, met name de steden Boetsja, Borodjanka, Hostomel, Irpin, Marioepol en vele andere Oekraïense nederzettingen, massale wreedheden tegen de burgerbevolking hebben begaan, waaronder moorden, gedwongen verdwijningen, deportaties, gevangenschap, marteling, verkrachting en lijkschennis;
 - 7° de Russische strijdkrachten en pro-Russische groeperingen gericht journalisten, burgemeesters en mensenrechtenactivisten ontvoeren, opsluiten en vermoorden. Journalisten en mediawerkers worden op grond van het internationaal humanitair recht beschermd door artikel 79 van het Aanvullend Protocol I bij de Verdragen van Genève;
 - 8° de oorlog ook verwoestende en langdurige gevolgen zal hebben voor het milieu en de volksgezondheid;

- 9° de aanklager van het Internationaal Strafhof op 2 maart 2022 heeft aangekondigd dat hij op basis van de verwijzingen die hij heeft ontvangen van de staten die partij zijn, een onderzoek heeft ingesteld naar de situatie in Oekraïne;
 - 10° Rusland zijn ondertekening van het Statuut van Rome in november 2016 ongedaan heeft gemaakt. Oekraïne is geen partij bij het Statuut van Rome, maar heeft tot tweemaal toe gebruikgemaakt van zijn recht krachtens datzelfde Statuut van Rome om de uitoefening van de rechtsmacht van het Internationaal Strafhof te aanvaarden met betrekking tot vermeende misdaden die op zijn grondgebied hebben plaatsgevonden, overeenkomstig artikel 12, lid 3, van het Statuut;
 - 11° de VN-Mensenrechtenraad zich op 4 maart 2022 heeft uitgesproken voor de oprichting van een internationale onderzoekscommissie voor Oekraïne, die de taak heeft schendingen van de mensenrechten en van het internationaal humanitair recht in het kader van de Russische inval van Oekraïne te onderzoeken;
 - 12° de Verenigde Naties bij monde van Sima Bahous, directeur van UN Women, op 11 april 2022 heeft opgeroepen tot het voeren van een onafhankelijk onderzoek naar seksueel geweld in Oekraïne;
 - 13° Liz Truss, de minister van Buitenlandse Zaken van het Verenigd Koninkrijk, op 29 april 2022 heeft aangekondigd dat het Verenigd Koninkrijk een team van deskundigen, waaronder experts op het gebied van seksueel geweld, zal inzetten om Oekraïne te helpen bij het verzamelen van bewijsmateriaal;
 - 14° het belangrijk is om snel te werk te gaan en vooruitgang te boeken om het nodige bewijsmateriaal te verkrijgen voor het onderzoek naar en de vervolging van alle personen die verantwoordelijk zijn voor het toestaan, begaan en verbergen van oorlogsmisdaden en andere schendingen van de mensenrechten en van het internationaal humanitair recht in Oekraïne;
 - 15° Rusland in de VN-Veiligheidsraad met betrekking tot de situatie in Oekraïne zijn veto uitspreekt over elke inhoudelijke actie;
 - 16° de situatie dermate ernstig is dat de Unie met spoed alle nodige maatregelen moet nemen om ervoor te zorgen dat wie in Oekraïne misdaden tegen de menselijkheid en oorlogsmisdaden pleegt, ter verantwoording wordt geroepen;
 - 17° Eurojust over de deskundigheid en ervaring beschikt om het onderzoek naar en het vervolgen van grensoverschrijdende misdrijven, waaronder genocide, misdaden tegen de menselijkheid, oorlogsmisdaden en daarmee verband houdende strafbare feiten, te ondersteunen. Die steun omvat het bewaren, de analyse en de opslag van bewijsmateriaal met het oog op de toelaatbaarheid voor rechterlijke instanties en de betrouwbaarheid ervan;
- veroordeelt nogmaals in de krachtigst mogelijke bewoordingen de niet-uitgelokte, illegale en ongerechtvaardigde Russische aanvalsoorlog tegen Oekraïne en de invasie ervan, en eist dat Rusland onmiddellijk een einde maakt aan alle militaire activiteiten in Oekraïne, en alle strijdkrachten en militaire uitrusting onvoorwaardelijk terugtrekt van het volledige internationaal erkende grondgebied van Oekraïne, zoals het Internationaal Gerechtshof op 16 maart 2022 heeft bevolen;
 - veroordeelt ten strengste het seksueel geweld dat door Russische militairen en huurlingen als oorlogswapen wordt gebruikt;
 - roept het Internationaal Strafhof op om:
 - 1° met urgentie alle vermeende misdaden tegen Oekraïense burgers, waaronder oorlogsmisdaden, misdaden tegen de menselijkheid en seksueel geweld, diepgaand te onderzoeken;

- 2° met urgentie te onderzoeken of misdaden die de Russische Federatie tegen het Oekraïense volk heeft gepleegd, genocidale kenmerken vertonen en bijgevolg als een genocide gekwalificeerd moeten worden;
- is van mening dat snel optreden van cruciaal belang is om alle nodige maatregelen te treffen die ervoor zorgen dat wie zich in Oekraïne schuldig heeft gemaakt aan mensenrechtenschendingen en -misdaden, ter verantwoording wordt geroepen;
 - roept nationale parlementen en internationale organisaties op om de misdaden die de Russische Federatie tegen het Oekraïense volk heeft gepleegd, te vervolgen en te bestraffen;
 - roept de Europese Unie en haar lidstaten op om:
 - 1° de sancties tegen de Russische Federatie voort te zetten;
 - 2° te blijven voorzien in de noodzakelijke humanitaire hulp voor Oekraïne;
 - betuigt een diep respect voor de Oekraïense natie in hun strijd voor vrijheid, herdenkt de gevallen en rouwt om de slachtoffers;
 - vraagt aan de Europese Commissie om:
 - 1° haar steun uit te spreken voor het onderzoek dat de aanklager bij het Internationaal Strafhof heeft ingesteld naar vermeende oorlogsmisdaden, misdaden tegen de menselijkheid en genocide die in Oekraïne zijn begaan, alsook voor het werk van de onderzoekscommissie van het Bureau van de Hoge Commissaris van de VN voor de Mensenrechten en de inspanningen van onafhankelijke maatschappelijke organisaties die zich inzetten voor het verzamelen en bewaren van bewijsmateriaal van oorlogsmisdaden;
 - 2° alle nodige bijstand te verlenen ter versterking van de justitiële capaciteit en de middelen van Oekraïne om misdaden doeltreffend te onderzoeken en te berechten;
 - 3° de oprichting mee mogelijk te maken van een speciaal internationaal tribunaal voor de bestraffing van de daden van agressie die door de politieke leiders en militaire bevelhebbers van Rusland en zijn bondgenoten tegen Oekraïne zijn gepleegd;
 - 4° de nodige initiatieven te nemen zodat bevroren Russische activa en middelen in beslag kunnen worden genomen en gebruikt kunnen worden als schadevergoeding en voor de wederopbouw van Oekraïne;
 - 5° in het kader van humanitaire hulpoperaties ervoor te pleiten dat in voldoende middelen wordt voorzien voor het verlenen van medische, psychologische en juridische steun aan slachtoffers van seksueel misbruik in Oekraïne, en de oproep van de hoge commissaris voor de vluchtelingen van de United Nations High Commissioner for Refugees (UNHCR) om in Polen reproductieve diensten te verstrekken aan vrouwen die uit Oekraïne zijn gevlucht, te ondersteunen;
 - vraagt aan de Europese Commissie om deze resolutie te behandelen in het kader van de politieke dialoog en aan te geven op welke manier ze er rekening mee zal houden;
 - verzoekt de voorzitter van het Vlaams Parlement om deze resolutie te bezorgen aan de Europese Commissie, aan de hoge vertegenwoordiger van de Unie voor buitenlandse zaken en veiligheidsbeleid, en aan de president, de regering en het parlement van Oekraïne en aan de aanklager van het Internationaal Strafhof.